

ХОРХЕ ЛУИС БОРХЕС ДИСКЪТ

Превод от испански: Светла Христова, 2004

chitanka.info

Аз съм дървар. Името ми няма значение. Колибата, в която се родих и в която скоро ще трябва да умра, се намира в края на гората. Казват, че гората се простира чак до морето, което обгръща цялата земя; по него се носели дървени къщи, досущ като моята. Не зная дали е така; никога не съм ги виждал. Не съм виждал и другата страна на гората. Когато бяхме деца, по-големият ми брат ме накара да се закълна, че двамата с него ще изсечем целия лес, додето не остане ни едно дърво. Брат ми умря; сега търся друго и ще продължавам да го търся. Натам, дето залязва слънцето, има един ручей, в който умея да ловя риба с ръце. В гората има и вълци, ама от вълци не се боя; брадвата никога не ми е изменила. Не съм си броил годините — зная, че са много. Очите ми вече не виждат. В селото, дето вече не ходя, защото ще се изгубя, ме смятат за скъперник; ала какво имане може да натрупа един дървар от гората?

Затискам вратата на къщата с камък, за да не влиза сняг. Една вечер чух тежки стъпки, а после някой потропа. Отворих и влезе някакъв непознат. Беше висок старец, загърнат в износено наметало. Белег пресичаше лицето му. Годините сякаш му бяха придали повече достолепие, отколкото немощ, но забелязах, че му е трудно да върви, без да се подпира на тоягата си. Разменихме няколко думи, които вече не помня. Накрая той рече:

— Нямам дом и спя, където сваря. Пребродил съм цяла Саксония.

Тези думи подхождаха на старостта му. Баща ми винаги говореше за Саксония; днес хората ѝ викат Англия.

Имах хляб и риба. Нахранихме се мълчаливо. Заваля дъжд. Стъкмих му постеля от няколко кожи на пръстения под, където умря брат ми. Щом настъпи нощта, заспахме.

Развиделяваше се, когато излязохме от къщата. Дъждът бе спрял и земята бе покрита с току-що навалял сняг. Старецът си изпусна тоягата и ми каза да му я вдигна.

— Защо да ти се подчинявам? — попитах.

— Защото съм крал — отвърна той. Помислих го за луд. Вдигнах тоягата и му я подадох. Тогава заговори с променен глас: — Аз съм крал на секените. Много пъти съм ги водил към победа в жестока битка, но в съдбовен час изгубих кралството си. Името ми е Исерн (стомана) и съм от рода на Один.

— Аз не почитам Один — отвърнах. — Почитам Христос.

Продължи, сякаш не бе ме чул:

— Бродя по пътищата на изгнанието, но още съм крал, защото имам диска. Искаш ли да го видиш? — и той разтвори дланта на костеливата си ръка. В нея нямаше нищо. Беше празна. Чак тогава осъзнах, че държеше ръката си винаги стисната в юмрук. Каза, като ме гледаше втренчено: — Можеш да го докоснеш.

Донякъде боязливо пипнах дланта му с върха на пръстите си. Усетих нещо студено и зърнах блясък. Старецът рязко затвори дланта си. Не казах нищо. Той продължи търпеливо, сякаш говореше на дете:

— Това е дискът на Один. Има само една страна. На земята няма друго нещо, което да е само с една страна. Докато го държа в ръката си, ще бъда крал.

— Златен ли е? — попитах.

— Не зная. Това е дискът на Один и има само една страна.

Тогава закопнях да притежавам диска. Ако беше мой, можех да го продам за кюлче злато и да бъда крал. Рекох на скитника, когото мразя и до днес:

— В колибата си имам скрито ковчеже с жълтици. Златни са и блестят като секирата ми. Ако ми дадеш диска на Один, ще ти дам ковчежето.

— Не искам — заинати се той.

— Тогава — казах — можеш да си вървиш по пътя.

Обърна ми гръб. Един удар с брадвата по тила бе предостатъчен, за да се олюлее и да падне, но при падането разтвори длан и аз видях как нещо проблесна във въздуха. Отбелязах хубаво мястото с брадвата си и завлякох трупа до придошлия поток. Там го хвърлих във водата.

На връщане към къщи потърсих диска. Не го намерих. От години все го търся.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.